

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2019. gada 21. martā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Transports – Sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumi, izmantojot dzelzceļu un autoceļus – Regula (EK) N. 1370/2007 – 5. panta 1. un 2. punkts – Tieša piešķiršana – Sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, izmantojot autobusu un tramvaju, ligumi – Nosacījumi – Direktīva 2004/17/EK – Direktīva 2004/18/EK

Apvienotajās lietās C-266/17 un C-267/17

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā, Vācija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2017. gada 3. maijā un kas Tiesā reģistrēti 2017. gada 17. maijā, tiesvedībās

Rhein-Sieg-Kreis

pret

Verkehrsbetrieb Hüttebräucker GmbH,

BVR Busverkehr Rheinland GmbH,

piedaloties:

Regionalverkehr Köln GmbH (C-266/17),

un

Rhenus Veniro GmbH & Co. KG

pret

Kreis Heinsberg,

piedaloties:

WestVerkehr GmbH (C-267/17),

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: septītās palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [T. von Danwitz], kas pilda ceturtās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši K. Jirimēe [K. Jürimäe] K. Likurgs [C. Lycourgos], E. Juhāss [E. Juhász] (referents) un K. Vajda [C. Vajda],

* Tiesvedības valoda – vācu.

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretāre: L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 31. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Rhein-Sieg-Kreis* vārdā – *G. Landsberg* un *J. Struß*, *Rechtsanwälte*,
- *Rhenus Veniro GmbH & Co. KG* vārdā – *C. Antweiler*, *Rechtsanwalt*,
- *Verkehrsbetrieb Hüttebräucker GmbH* vārdā – *C. Antweiler*, *Rechtsanwalt*, kā arī *R. Hüttebräucker*, pārstāvis,
- *BVR Busverkehr Rheinland GmbH* vārdā – *W. Tresselt*, *Rechtsanwalt*,
- *Kreis Heisberg* vārdā – *S. Schaefer*, *M. Weber* un *D. Marszalek*, *Rechtsanwälte*,
- Austrijas valdības vārdā – *M. Fruhmann*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *W. Mölls* un *P. Ondrůšek*, kā arī *J. Hottiaux*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2018. gada 13. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1191/69 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 1107/70 (OV 2007, L 315, 1. lpp.), 5. panta 1. un 2. punkta interpretāciju.
- 2 Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar divām tiesvedībām starp, attiecībā uz pirmo – *Rhein-Sieg-Kreis* (Reinas-Zīges rajons, Vācija) un *Verkehrsbetrieb Hüttebräucker GmbH*, kā arī *BVR Busverkehr Rheinland GmbH* un, attiecībā uz otro – *Rhenus Veniro GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā – “*Rhenus Veniro*”) un *Kreis Heinsberg* (Heinsbergas rajons, Vācija), par līgumu par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, tiešas piešķiršanas projektiem.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 1370/2007

- 3 Regulas Nr. 1370/2007 1. pantā “Mērķis un piemērošanas joma” ir noteikts:

“1. Šīs regulas mērķis ir saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem noteikt, kā kompetentās iestādes var rīkoties sabiedriskā pasažieru transporta jomā, nodrošinot vispārējas nozīmes pakalpojumus, lai, cita starpā, to būtu vairāk, lai tie būtu drošāki, kvalitatīvāki vai ar mazākām izmaksām, nekā tas būtu panākams ar tirgus spēkiem vien.

Lai to nodrošinātu, šajā regulā ir definēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem kompetentās iestādes, kad tās uzliek saistības sniegt sabiedriskos pakalpojumus vai slēdz attiecīgus līgumus par šādiem pakalpojumiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem kompensē radušās izmaksas un/vai kā atlīdzību par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildi piešķir ekskluzīvas tiesības.

2. Šo regulu piemēro valsts un starptautiskā sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem pa dzelzceļiem un citu tipu pārvadājumiem pa sliežu ceļiem, kā arī autoceļiem, izņemot pakalpojumiem, ko sniedz galvenokārt to vēsturiskās vai tūrisma nozīmes dēļ. [..]

[..]”

- 4 Minētās direktīvas 2. pants “Definīcijas” ir formulēts šādi:

“Šajā regulā:

- a) “sabiedriskais pasažieru transports” ir vispārējas ekonomiskas nozīmes pasažieru transporta pakalpojumi, kurus bez diskriminācijas un nepārtraukti sniedz sabiedrībai;
- b) “kompetenta iestāde” ir jebkura dalībvalsts vai dalībvalstu valsts iestāde vai valsts iestāžu grupa, kam ir pilnvaras attiecīgā ģeogrāfiskajā apgabalā iesaistīties sabiedriskā pasažieru transportā, vai jebkura šādi pilnvarota struktūra;
- c) “kompetenta vietēja iestāde” ir jebkura kompetentā iestāde, kuras kompetencē ir ģeogrāfisks apgabals, kas nav valsts mēroga apgabals;

[..]

- h) “tieša piešķiršana” ir pakalpojumu valsts līguma piešķiršana noteiktam sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam bez iepriekšējas konkursa procedūras;
- i) “pakalpojumu valsts līgums” ir viens vai vairāki akti, kas uzliek juridiskas saistības un kuros ir apliecināta kādas kompetentās iestādes vienošanās ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, uzticot šim sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam tādu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu apsaimniekošanu un sniegšanu, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības; atkarībā no dalībvalsts tiesību aktiem līgums var būt arī kompetentās iestādes pieņemts lēmums:
 - individuāla tiesību akta vai normatīva akta formā vai
 - kurā ir nosacījumi, kā kompetentā iestāde pati sniedz pakalpojumus vai uztic šādu pakalpojumu sniegšanu tieši pakļautam pakalpojumu sniedzējam;
- j) “iekšējs pakalpojumu sniedzējs” ir juridiski patstāvīgs subjekts, ko kompetentā iestāde vai, vairāku iestāžu gadījumā, vismaz viena kompetentā vietējā iestāde kontrolē līdzīgi tam, kā tā kontrolē savas struktūrvienības;

[..].”

- 5 Minētās regulas 5. pantā “Pakalpojumu valsts līgumu piešķiršana” ir paredzēts:

“1. Pakalpojumu valsts līgumus piešķir saskaņā ar šajā regulā paredzētajiem noteikumiem. Tomēr pakalpojumu līgumus vai pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgumus, kā noteikts [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā] 2004/17/EK [(2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs (OV 2004, L 134, 1. lpp.),] vai [Eiropas Parlamenta un Padomes

Direktīvā] 2004/18/EK [(2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras (OV 2004, L 134, 114. lpp.)], attiecībā uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu vai tramvaju, piešķir saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas saskaņā ar minētajām direktīvām, ja šādi līgumi nav pakalpojumu koncesijas līgumi, kā noteikts minētajās direktīvās. Ja līgumus piešķir saskaņā ar Direktīvu [2004/17] vai Direktīvu [2004/18], nepiemēro šā panta 2. līdz 6. punktu.

2. Ja vien tas nav aizliegts ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, jebkura kompetenta vietēja iestāde neatkarīgi no tā, vai tā ir individuāla iestāde vai iestāžu grupa, kas sniedz integrētus sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus, var pieņemt lēmumu pati sniegt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus vai tieši piešķirt pakalpojumu valsts līgumus juridiski patstāvīgam subjektam, ko kompetentā vietējā iestāde – vai iestāžu grupas gadījumā vismaz viena kompetentā vietējā iestāde – kontrolē līdzīgi tam, kā tā kontrolē savas nodaļas. Ja kompetentā vietējā iestāde pieņem šādu lēmumu, piemēro šādus nosacījumus:

- a) lai noteiktu, vai kompetentā vietējā iestāde veic šādu kontroli, ņem vērā to, cik lielā mērā tā ir pārstāvēta administratīvās, vadības vai pārraudzības struktūrās, kādas ir statūtos ietvertās normas, kas uz to attiecas, kādas tai ir īpašumtiesības un faktiskā ietekme uz stratēģiskiem lēmumiem un individuāliem vadības lēmumiem, kā arī kontrole pār tiem. Saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem kompetentajai valsts iestādei, jo īpaši valsts un privātā sektora partnerībā, nav obligāti jābūt 100 % īpašumtiesībām, lai nodibinātu kontroli šā punkta nozīmē, ar noteikumu, ka valsts ietekme dominē un kontroli var nodibināt, pamatojoties uz citiem kritērijiem;
- b) nosacījums šā punkta piemērošanai ir tāds, ka tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs un jebkurš subjekts, ko minētais pakalpojumu sniedzējs kaut minimāli ietekmē, sabiedriskā pasažieru transporta darbības veic kompetentās vietējās iestādes teritorijā – neatkarīgi no jebkādam ārējām līnijām vai citiem šīs darbības palīgelementiem, kas iesniedzas kompetento vietējo kaimiņu iestāžu teritorijā, – un nepiedalās konkursos, ko attiecībā uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanu organizē ārpus minētās kompetentās vietējās iestādes teritorijas;
- c) neatkarīgi no b) apakšpunkta tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs var piedalīties taisnīgos konkursos, sākot ar diviem gadiem pirms šim pakalpojumu sniedzējam tieši piešķirtā pakalpojumu valsts līguma beigām, ar nosacījumu, ka ir pieņemts galīgs lēmums nodot tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja līgumā ietvertos sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus taisnīgai konkursa procedūrai un ka tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nav noslēdzis citu tieši piešķirtu pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgumu;
- d) ja nav kompetentās vietējās iestādes, a), b) un c) apakšpunktu piemēro valsts iestādei attiecībā uz tādu ģeogrāfisku teritoriju, kas nav visa valsts, ar noteikumu, ka tieši pakļautais pakalpojumu sniedzējs nepiedalās konkursos, kas attiecībā uz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanu tiek organizēti ārpus teritorijas, kurai pakalpojumu valsts [sabiedrisko pakalpojumu] līgums ir ticis piešķirts;
- e) ja saskaņā ar 4. panta 7. punktu apsver apakšuzņēmuma līguma slēgšanu, iekšējam pakalpojumu sniedzējam ir pienākums pašam sniegt lielāko daļu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu.

3. Jebkura kompetentā iestāde, kas uztic pakalpojumus trešai personai, kura nav tieši pakļauts pakalpojumu sniedzējs, piešķir pakalpojumu valsts [publisko pakalpojumu] līgumus, izsludinot konkursu, izņemot 4., 5. un 6. punktā paredzētos gadījumus. Konkursam pieņemtā procedūra ir atvērta visiem pakalpojumu sniedzējiem, un tajā ievēro pārredzamības, taisnīguma un nediskriminācijas principu[s]. Pēc piedāvājumu iesniegšanas un varbūtējas iepriekšējas atlases procedūrā var ietvert sarunas saskaņā ar šiem principiem, lai noteiktu, kā vislabāk izpildīt īpašas vai sarežģītas prasības.

[..]”

6 Šīs regulas 7. panta “Publicēšana” 2. punktā ir paredzēts:

“Katra kompetentā iestāde pieņem vajadzīgos pasākumus, lai vēlākais gadu pirms konkursa procedūras sākšanas vai gadu pirms tiešās piešķiršanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicētu vismaz šādu informāciju:

- a) kompetentās iestādes nosaukumu un adresi;
- b) paredzētās piešķiršanas veidu;
- c) iespējamus ar piešķiršanu saistītus pakalpojumus un teritorijas.

Kompetentās iestādes var pieņemt lēmumu npublicēt šo informāciju, ja pakalpojumu valsts [publisko pakalpojumu] līgums attiecas mazāk nekā uz 50 000 kilometros sniegtu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu.

[..]”

Direktīva 2004/17

7 Direktīvas 2004/17 1. pantā “Definīcijas” ir noteikts:

“1. Šajā direktīvā piemēro šajā pantā minētās definīcijas.

- 2. a) “Piegādes, būvdarbu un pakalpojumu līgumi” ir līgumi, kas finansiālās interesēs rakstiski noslēgti starp vienu vai vairākiem 2. panta 2. punktā minētajiem līgumslēdzējiem un vienu vai vairākiem līgumdarba izpildītājiem, piegādātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem.

[..]

- d) “Pakalpojumu līgumi” ir līgumi, kuri nav būvdarbu vai piegādes līgumi un kuru priekšmets ir XVII pielikumā minēto pakalpojumu sniegšana.

[..]

3. [..]

- b) “Pakalpojumu koncesija” ir tāda paša veida līgums kā pakalpojumu līgums, taču izņēmums ir tas, ka atlīdzība par pakalpojumu sniegšanu ir vai nu tikai tiesības izmantot attiecīgo pakalpojumu, vai arī minētās tiesības kopā ar samaksu.

[..]”

8 Šīs direktīvas 5. panta “Transporta pakalpojumi” 1. punktā ir paredzēts:

“Šī direktīva attiecas uz tādu tīklu nodrošināšanu un ekspluatāciju, kas iedzīvotājiem sniedz pakalpojumus dzelzceļu, automatizēto sistēmu, tramvaju, trolejbusu, autobusu vai trošu transporta jomā.

Attiecībā uz transporta pakalpojumiem uzskata, ka tīkls pastāv, ja pakalpojumu sniedz saskaņā ar kādas dalībvalsts kompetentas iestādes noteiktiem darbības nosacījumiem, kā, piemēram, nosacījumiem par apkalpojamiem maršrutiem, piedāvājamo pakalpojuma apjomu vai biežumu.”

- 9 Minētās direktīvas 18. pantā “Būvdarbu un pakalpojumu koncesijas” ir noteikts:

“Šī direktīva neattiecas uz būvdarbu un pakalpojumu koncesijām, ko piešķirušī ligumslēdzēji, kuri veic vienu vai vairākas no 3. līdz 7. pantā minētajām darbībām, ja minētās koncesijas ir piešķirtas attiecīgo darbību veikšanai.”

- 10 Šīs pašas direktīvas 31. pantā “Direktīvas XVII A pielikumā uzskaitītie pakalpojumu līgumi” ir paredzēts:

“To līgumu slēgšanas tiesības, kuru priekšmets ir XVII A pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, piešķir saskaņā ar 34. līdz 59. pantu.”

- 11 Direktīvas 32. pantā “Direktīvas XVII B pielikumā uzskaitītie pakalpojumu līgumi” ir paredzēts:

“To līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, kuru priekšmets ir XVII B pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, reglamentē vienīgi 34. un 43. pants.”

- 12 Šīs direktīvas 34. pantā “Tehniskās specifikācijas” it īpaši ir noteikti nosacījumi, saskaņā ar kuriem ir jāformulē tehniskās specifikācijas iepirkuma procedūras dokumentos.

- 13 Saskaņā ar minētās direktīvas 43. pantu “Paziņojumi par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu”:

“1. Ligumslēdzēji, kas piešķirušī līguma vai pamatnolīguma slēgšanas tiesības, divu mēnešu laikā pēc attiecīgo līguma vai pamatnolīguma slēgšanas tiesību piešķiršanas nosūta paziņojumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kā minēts XVI pielikumā, atbilstoši nosacījumiem, kas jānosaka Komisijai, un saskaņā ar 68. panta 2. punktā minēto procedūru.

[..]

4. Attiecībā uz līgumu slēgšanas tiesībām, kas piešķirtas par XVII B pielikumā uzskaitītajiem pakalpojumiem, ligumslēdzēji paziņojumā norāda, vai tie atbalsta publicēšanu.

[..]”

- 14 Direktīvas 2004/17 XVII A un XVII B pielikumā, kuru nosaukumi ir attiecīgi “Pakalpojumi 31. panta nozīmē” un “Pakalpojumi 32. panta nozīmē”, katrā no tiem ir ietverta tabula, kurā attiecībā uz tajā definēto pakalpojumu kategoriju ir norādīti Apvienoto Nāciju Organizācijas Centrālās preču klasifikācijas uzskaites numuri (turpmāk tekstā – “CPC uzskaites numuri”). Runājot par XVII A pielikuma 2. kategoriju, kura atbilst “sauszemes transporta pakalpojumiem”, CPC uzskaites numuri ir 712 (izņemot 71235), 7512 un 87304. Runājot par XVII B pielikuma 18. kategoriju, kura atbilst “dzelzceļu transporta pakalpojumiem”, CPC uzskaites numurs ir 711. CPC uzskaites numurs 712 it īpaši attiecas uz regulāriem un speciāliem pilsētas un piepilsētas pasažieru transporta pakalpojumiem, kā arī regulāriem starppilsētu pasažieru transporta pakalpojumiem, kas nav starppilsētu, pilsētas, piepilsētas pasažieru pārvadājumu pakalpojumi pa dzelzceļu, uz kuriem attiecas CPC uzskaites numurs 711.

Direktīva 2004/18

- 15 Direktīvas 2004/18 1. pantā “Definīcijas” ir paredzēts:

“1. Šajā direktīvā piemēro 2. līdz 15. punktā norādītās definīcijas.

2. [..]

d) “pakalpojumu valsts [publiski pakalpojumu] līgumi” ir valsts [publiski] līgumi, kuri nav būvdarbu vai piegādes līgumi un kuru mērķis ir II pielikumā minēto pakalpojumu sniegšana.

[..]

4. “Pakalpojumu koncesija” ir tāda paša veida līgums kā pakalpojumu valsts līgums, izņemot to, ka atlīdzība par pakalpojumu sniegšanu ir vai nu konkrētā pakalpojuma izmantošanas tiesības, vai arī šīs tiesības un samaksa.

[..]”

16 Atbilstoši šīs direktīvas 3. pantam “Īpašu vai ekskluzīvu tiesību piešķiršana – nediskriminēšanas noteikums”:

“Ja īpašas vai ekskluzīvas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas tiesības līgumslēdzēja iestāde piešķir juridiskai personai, kas nav šāda līgumslēdzēja iestāde, tad tiesību aktā, ar kuru piešķir šīs tiesības, paredz to, ka minētajai juridiskajai personai jāievēro valstspiederības nediskriminēšanas princips attiecībā uz piegādes līgumiem, ko tā minēto pakalpojumu sniegšanas satvarā piešķir trešām personām.”

17 Minētās direktīvas 12. panta “Līgumi ūdenssaimniecības, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu jomā” pirmajā daļā ir paredzēts:

“Šī direktīva neattiecas uz valsts līgumiem, kuru slēgšanas tiesības saskaņā ar Direktīvu [2004/17] piešķir līgumslēdzēja iestādes, kas realizē vienu vai vairākas minētās direktīvas 3. līdz 7. pantā noteiktās darbības, un kuru slēgšanas tiesības piešķir, lai veiktu šādas darbības, kā arī uz valsts līgumiem, kuri minētās direktīvas darbības jomā neietilpst atbilstīgi tās 5. panta 2. punktam un 19., 26. un 30. pantam.”

18 Direktīvas 2004/18 17. pants “Pakalpojumu koncesijas” ir formulēts šādi:

“Neierobežojot 3. panta piemērošanu, šī direktīva neattiecas uz pakalpojumu koncesijām, kas noteiktas 1. panta 4. punktā.”

19 Šīs direktīvas 20. pantā “Pakalpojumu līgumi, kas uzskaitīti II A pielikumā” ir paredzēts:

“Tādu līgumu slēgšanas tiesības, kuru priekšmets ir II A pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, piešķir saskaņā ar 23. līdz 55. pantu.”

20 Minētās direktīvas 21. pantā “Pakalpojumu līgumi, kas uzskaitīti II B pielikumā” ir paredzēts:

“Uz līgumiem, kuru priekšmets ir II B pielikumā uzskaitītie pakalpojumi, attiecina vienīgi 23. pantu un 35. panta 4. punktu.”

21 Šīs pašas direktīvas II A un II B pielikumā ir ietverta līdzīga tabula tām, kādas ir ietvertas Direktīvas 2004/17 XVII A un XVII B pielikumā.

Direktīva 2014/24/ES

22 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18 (OV 2014, L 94, 65. lpp.) 91. pantu ar to no 2016. gada 18. aprīļa ir atcelta uz aizstāta Direktīva 2004/18.

23 Direktīvas 2014/24 12. pantā “Publiskie līgumi starp publiskā sektora subjektiem” ir paredzēts:

“1. Publiskais līgums, kura slēgšanas tiesības līgumslēdzēja iestāde piešķirusi kādai juridiskai personai, kas ir privāto vai publisko tiesību subjekts, neietilpst šīs direktīvas darbības jomā, ja ir izpildīti visi šādi nosacījumi:

- a) līgumslēdzēja iestāde pār attiecīgo juridisko personu īsteno līdzīgu kontroli, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām;
- b) vairāk nekā 80 % no kontrolētās juridiskās personas darbībām tiek veiktas, izpildot uzdevumus, ko tai uzticējusi kontrolējošā līgumslēdzēja iestāde vai citas juridiskas personas, ko kontrolē minētā līgumslēdzēja iestāde; un
- c) kontrolētajai juridiskajai personai nav tiešas privāta kapitāla līdzdalības, izņemot tādas privātā kapitāla līdzdalības veidus, kas neietver kontroli un bloķēšanu, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Līgumiem, un kam nav izšķirošas ietekmes uz kontrolēto juridisko personu.

Uzskata, ka pirmās daļas a) apakšpunkta nozīmē līgumslēdzēja iestāde pār juridisko personu īsteno līdzīgu kontroli, kādu tā īsteno pār savām struktūrvienībām, ja tai ir izšķiroša ietekme gan attiecībā uz kontrolētās juridiskās personas stratēģiskajiem mērķiem, gan attiecībā uz tās svarīgiem lēmumiem. Šādu kontroli var īstenot arī cita juridiska persona, kuru pašu tādā pašā veidā kontrolē līgumslēdzēja iestāde.

2. Šā panta 1. punktu piemēro arī gadījumā, kad kontrolētā juridiskā persona, kas ir līgumslēdzēja iestāde, piešķir līguma slēgšanas tiesības savai kontrolējošajai līgumslēdzējai iestādei vai citai juridiskai personai, kuru kontrolē tā pati līgumslēdzēja iestāde, ar noteikumu, ka juridiskajai personai, kurai piešķir publiska līguma slēgšanas tiesības, nav tiešas privāta kapitāla līdzdalības, izņemot tādas privātā kapitāla līdzdalības veidus, kas neparedz kontroli un bloķēšanu, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Līgumiem, un kam nav izšķirošas ietekmes uz kontrolēto juridisko personu.

3. Līgumslēdzēja iestāde, kas pār juridisko personu, kura ir privāto vai publisko tiesību subjekts, neīsteno kontroli 1. punkta nozīmē, tomēr var minētajai juridiskajai personai piešķirt tiesības slēgt publisku līgumu, ja ir izpildīti visi šādi nosacījumi:

- a) līgumslēdzēja iestāde kopīgi ar citām līgumslēdzējām iestādēm pār minēto juridisko personu īsteno līdzīgu kontroli, kādu tās īsteno pār savām struktūrvienībām;
- b) vairāk nekā 80 % no minētās juridiskās personas darbībām tiek veiktas, izpildot uzdevumus, ko tai uzticējušas kontrolējošās līgumslēdzējas iestādes vai citas juridiskas personas, ko kontrolē tās pašas līgumslēdzējas iestādes; un
- c) kontrolētajai juridiskajai personai nav tiešas privāta kapitāla līdzdalības, izņemot tādas privātā kapitāla līdzdalības veidus, kas neparedz kontroli un bloķēšanu, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Līgumiem, un kam nav izšķirošas ietekmes uz kontrolēto juridisko personu.

Pirmās daļas a) apakšpunkta vajadzībām uzskata, ka līgumslēdzējas iestādes pār juridisku personu kopīgi īsteno kontroli, ja ir izpildīti visi šādi nosacījumi:

- i) kontrolētās juridiskās personas lēmējstruktūru sastāvā ir visu iesaistīto līgumslēdzēju iestāžu pārstāvji. Atsevišķi pārstāvji var pārstāvēt vairākas vai visas iesaistītās līgumslēdzējas iestādes;
- ii) minētās līgumslēdzējas iestādes spēj kopīgi īstenot izšķirošu ietekmi attiecībā uz kontrolētās juridiskās personas stratēģiskajiem mērķiem un svarīgiem lēmumiem; un

iii) kontrolētā juridiskā persona necenšas īstenot intereses, kas ir pretrunā kontrolējošo līgumslēdzēju iestāžu interesēm.

4. Šīs direktīvas darbības joma neattiecas uz līgumu, kas noslēgts tikai starp divām vai vairākām līgumslēdzējām iestādēm, ja ir ievēroti visi šādi nosacījumi:

- a) ar līgumu tiek izveidota vai īstenota iesaistīto līgumslēdzēju iestāžu sadarbība, lai nodrošinātu, ka sabiedriskie pakalpojumi, kas tām jāveic, tiek sniegti ar mērķi īstenot šo iestāžu kopīgos mērķus;
- b) šīs sadarbības īstenošanu nosaka vienīgi tādi apsvērumi, kas saistīti ar sabiedrības interesēm; un
- c) iesaistītās līgumslēdzējas iestādes atvērtā tirgū veic mazāk kā 20 % no darbībām, kas saistītas ar sadarbību.

5. Lai noteiktu 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā un 4. punkta c) apakšpunktā minēto darbību procentuālo lielumu, ņem vērā vidējo kopējo apgrozījumu vai kādu citu ar darbību saistītu atbilstīgu rādītāju, piemēram, attiecīgās juridiskās personas vai līgumslēdzējas iestādes izmaksas saistībā ar pakalpojumiem, piegādēm un būvdarbiem pēdējo trīs gadu laikā pirms līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas.

Ja attiecīgās juridiskās personas vai līgumslēdzējas iestādes izveides vai darbības uzsākšanas dienas dēļ vai tās darbības reorganizācijas dēļ dati par tās apgrozījumu vai par kādu citu ar tās darbību saistītu rādītāju, kāds tas bijis iepriekšējos trīs gados, nav pieejami vai arī tie vairs nav būtiski, ir pietiekami pierādīt, ka darbības rādītājs ir ticams, it īpaši izmantojot uzņēmējdarbības prognozes.”

Direktīva 2014/25/ES

- 24 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17 (OV 2014, L 94, 243. lpp.), 107. pantu ar to no 2016. gada 18. aprīļa ir atcelta un aizstāta Direktīva 2004/17.
- 25 Direktīvas 2014/25 28. pantā “Starp līgumslēdzējām iestādēm noslēgti līgumi” ir ietvertas tiesību normas, kuras būtībā ir līdzīgas Direktīvas 2014/24 12. panta tiesību normām.

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-266/17

- 26 Reinas-Zīges rajons – pašvaldība, kas Regulas Nr. 1370/2007 2. panta b) punkta izpratnē ir kompetentā iestāde, – kopā ar citām pašvaldībām, kurām arī ir šāds pats statuss, lai īstenotu *Gesetz über den öffentlichen Personennahverkehr in Nordrhein-Westfalen* (Likums par pilsētas sabiedrisko pasažieru transportu Ziemeļreinā-Vestfālēnē), izveidoja *Zweckverband Verkehrsverbund Rhein-Sieg* (Reinas-Zīges pašvaldību transporta mērķapvienība, Vācija).
- 27 Saskaņā ar šo statusu šīs mērķapvienības uzdevums ir tostarp noteikt tarifus.
- 28 *Regionalverkehr Köln GmbH* ir sabiedriskā transporta sabiedrība, kas tieši vai netieši pieder pasažieru transporta organizācijas iestādēm, kuru vidū ir Reinas-Zīges rajons.

- 29 *Regionalverkehr Köln*, pamatojoties uz pilnvarojumu, kas tai ir piešķirts pirms Regulas Nr. 1370/2007 spēkā stāšanās, sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus Reinas-Zīges rajonam, kā arī citām iestādēm, kas ir tās tiešās vai netiešās dalībnieces. Papildus šīm darbībām tā sniedz transporta pakalpojumus ar autobusu četrām pašvaldībām, kuras pašas organizē savus pilsētas autobusu tīklus, pamatojoties uz līgumiem, kas noslēgti pirms minētās regulas spēkā stāšanās, turklāt nav notikusi iepriekšēja konkursa procedūra.
- 30 2015. gada 21. augustā *Regionalverkehr Köln* dalībnieku kopsapulcē grozīja šīs sabiedrības statūtus tādējādi, ka balsstiesības, lai slēgtu, grozītu vai izbeigtu transporta līgumus, ir vienīgi dalībniekam, kurš piešķir transporta pakalpojumu līgumu saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktu vai kura tiešais vai netiešais īpašnieks piešķir šādu līgumu. Saskaņā ar iesniedzējtiesas nolēmumu ar galīgu *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā) spriedumu šis lēmums tika atzīts par īslaicīgi spēkā neesošu.
- 31 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 7. panta 2. punktu Reinas-Zīges rajons 2015. gada 30. septembrī *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumā publicēja sākotnējo informāciju par tāda līguma par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, tiešās piešķiršanas projektiem, kam nav pakalpojumu koncesijas līguma formas Direktīvu 2004/17 un 2004/18 izpratnē.
- 32 Šis līgums, kurš attiecās uz vairākiem miljoniem kilometru ik gadu, kā iekšējai pakalpojumu sniedzējai atbilstoši Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktam bija jāpiešķir *Regionalverkehr Köln* uz 120 mēnešiem, sākot no 2016. gada 12. decembra.
- 33 Pēc šī paziņojuma publicēšanas *Verkehrsbetrieb Hüttebräucker* un *BVR Busverkehr Rheinland* apstrīdēja paredzēto tiešo piešķiršanu *Vergabekammer* (Publisko iepirkumu palāta, Vācija), it īpaši norādot, ka pamatlietā aplūkotais līgums neietilpstot Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta piemērošanas jomā, jo tam nav pakalpojumu koncesijas līguma formas.
- 34 *Vergabekammer* (Publisko iepirkumu palāta) aizliedza pamatlietā aplūkotā līguma tiešu piešķiršanu *Regionalverkehr Köln*, jo neesot izpildīti Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta piemērošanas nosacījumi. Šajā ziņā tā norādīja, ka nepastāv kontrole, kas Reinas-Zīges rajonam ir jāīsteno pār šo sabiedrību, un ka tā turklāt sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus sniedz citās teritorijās, kas nav šīs pašvaldības teritorijas, un tas radot šķērslī jebkādi transporta līguma tiešai piešķiršanai.
- 35 Reinas-Zīges rajons iesniedza apelācijas sūdzību *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā).
- 36 *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā) norāda, ka attiecībā uz transporta pakalpojumu līgumiem, kuriem nav pakalpojumu koncesijas līguma formas, Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts ir bijis atšķirīgas valsts līmeņa judikatūras priekšmets.
- 37 Proti, dažu tiesu ieskatā šīs tiesību normas nav piemērojamas pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu un tramvaju, līgumiem, kuriem nav pakalpojumu koncesijas līguma formas, jo Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punktā ir skaidri paredzēts, ka šie līgumi joprojām ir reglamentēti Direktīvās 2004/17 un 2004/18, bet tas tomēr neliedz tiem piemērot tiešo piešķiršanu atbilstoši vispārējam uz šo direktīvu pamata izveidotajam regulējumam.
- 38 Turpretī citas tiesas, tostarp pati *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā), uzskata, ka, tā kā līguma tiešās piešķiršanas nav pakļautas Direktīvu 2004/17 un 2004/18 tiesību normām, līgumu attiecībā uz pasažieru transporta pakalpojumiem tiešās piešķiršanas reglamentējošajam Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktam kā speciālai normai un atbilstoši

2016. gada 27. oktobra spriedumam lietā *Hörmann Reisen* (C-292/15, EU:C:2016:817) ir jābūt piemērojamam līgumu attiecībā uz pasažieru transporta, ko veic ar autobusu, pakalpojumiem tiešām piešķiršanām pat tad, ja šiem līgumiem nav publisko pakalpojumu koncesijas formas.

- 39 Nemot vērā šādu atšķirīgu interpretāciju, *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā) šaubās par to, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts principā ir piemērojams tādā lietā kā pamatlietā aplūkotā.
- 40 Turklāt gadījumā, ja atbilde būtu apstiprinoša, šī tiesa šaubās par to, vai šī tiesību norma, ņemot vērā specifiskos un konkrētos iesniedzējtiesas nolēmumā minētos apstākļus, patiešām ir piemērojama pamatlietā, un tai rodas jautājums, no kura brīža ir jābūt izpildītām minētās tiesību normas piemērošanas prasībām.
- 41 Šādos apstākļos *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts ir jāpiemēro līgumiem, kuru gadījumā nav runa par līgumiem, kuri minētās regulas 5. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē ir pakalpojumu koncesijas līgumi Direktīvu [2004/17] vai [2004/18] izpratnē?

Ja atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir apstiprinoša:

- 2) Vai, ja individuāla kompetenta iestāde atbilstoši Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktam tieši piešķir pakalpojumu valsts līgumu [iekšējam] pakalpojumu sniedzējam, uz jautājumu par šīs iestādes kopā ar citu [iekšējo] pakalpojumu sniedzēja dalībnieku kopējo kontroli ir jāatbild noliedzoši, ja pilnvaras iesaistīties sabiedriskajā pasažieru transportā attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā (Regulas Nr. 1370/2007 2. panta b) un c) punkts) ir sadalītas starp individuālo kompetento iestādi un iestāžu grupu, kas sniedz integrētus sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus, piemēram, individuālajai kompetentajai iestādei saglabājot pilnvaras piešķirt pakalpojumu valsts līgumus [iekšējam] pakalpojumu sniedzējam, taču tarifu noteikšanas uzdevumu nododot pašvaldību transporta mērķapvienībai, kurā līdz ar individuālām iestādēm ietilpst citas to ģeogrāfiskajā apgabalā kompetentas iestādes?
- 3) Vai, ja individuāla kompetentā iestāde atbilstoši Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktam tieši piešķir pakalpojumu valsts līgumu iekšējam pakalpojumu sniedzējam, uz jautājumu par šīs iestādes kopā ar citu tieši pakļautā pakalpojumu sniedzēja dalībnieku kopējo kontroli ir jāatbild noliedzoši, ja saskaņā ar tā sabiedrības līgumu, pieņemot lēmumus par pakalpojumu valsts līguma saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktu stāšanos spēkā, tā grozīšanu vai izbeigšanu, balsstiesības ir tikai dalībniekam, kurš pats vai kura netiešais vai tiešais īpašnieks pakalpojumu valsts līgumu saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktu piešķir iekšējam pakalpojumu sniedzējam?
- 4) Vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta otrā teikuma b) apakšpunkts pieļauj situāciju, kad [iekšējs] pakalpojumu sniedzējs arī citām kompetentām vietējām iestādēm sniedz to teritorijā sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus (ieskaitot jebkādas ārējās līnijas vai citus pakalpojumu elementus, kas iesniedzas kompetento vietējo kaimiņu iestāžu teritorijā), ja līgumu slēgšanas tiesības par tiem netiek piešķirtas organizētā konkursa procedūrā?
- 5) Vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta otrā teikuma b) apakšpunkts pieļauj situāciju, kad iekšējs pakalpojumu sniedzējs sniedz sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumus ārpus iestādes, kas tam ir piešķirusi pilnvarojumu, teritorijas citām iestādēm, kas ir pilnvarotas sniegt pakalpojumus, pamatojoties uz pakalpojumu līgumiem, kuriem ir piemērojams Regulas Nr. 1370/2007 8. panta 3. punktā paredzētais pārejas tiesiskais regulējums?
- 6) Kurā brīdī ir jābūt izpildītām Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktā izvirzītajām prasībām?”

Lietā C-267/17

- 42 Heinsbergas rajons ir pašvaldība, kas Regulas Nr. 1370/2007 2. panta b) punkta izpratnē ir kompetentā iestāde un kas kopā ar citām pašvaldībām ir tādas *Zweckverband Aachener Verkehrsverbund* (Āhenes pašvaldību transporta mērķapvienība, Vācija) dalībniece, kura izveidota ar mērķi veicināt un atbalstīt savu dalībnieku sabiedrisko pasažieru transportu.
- 43 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 7. panta 2. punktu Heinsbergas rajons 2016. gada 15. martā *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumā publicēja sākotnējo informāciju par līguma par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu un citiem mehāniskiem transportlīdzekļiem, tiešas piešķiršanas projektiem.
- 44 Šajā sākotnējā informācijā bija paredzēts, ka šis līgums, kurš attiecas uz vairākiem miljoniem kilometru un kura izpildei ir jāsākas 2018. gada 1. janvārī, saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktu ir piešķirams tieši iekšējam pakalpojumu sniedzējam, šajā gadījumā *WestVerkehr GmbH*.
- 45 *Rhenus Veniro* par šo paredzēto tiešo piešķiršanu cēla prasību *Vergabekammer Rheinland* (Reinzemes Publisko iepirkumu palāta, Vācija), un šī tiesa šo prasību noraidīja.
- 46 *Rhenus Veniro* iesniedza apelācijas sūdzību *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā), norādot, ka sabiedrisko transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu vai tramvaju, jomā Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts esot piemērojams vienīgi gadījumā, kad attiecīgajiem līgumiem ir pakalpojumu koncesijas līgumu forma.
- 47 To pašu iemeslu dēļ, kas norādīti lietā C-266/17, šī tiesa šaubās par to, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts principā ir piemērojams tādā strīdā, kāds tiek izskatīts lietā C-267/17.
- 48 Turklāt gadījumā, ja atbilde būtu apstiprinoša, šī tiesa šaubās par to, vai šī tiesību norma, ņemot vērā specifiskos un konkrētos iesniedzējtiesas nolēmumā minētos apstākļus, patiešām ir piemērojama pamatlietā, un tai rodas jautājums, no kura brīža ir jābūt izpildītām minētās tiesību normas piemērošanas prasībām.
- 49 Šādos apstākļos *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts ir jāpiemēro tieši piešķiramiem pakalpojumu valsts līgumiem minētās regulas 2. panta i) punkta izpratnē, kuri šīs regulas 5. panta 1. punkta otrā teikuma izpratnē nav pakalpojumu koncesijas līgumi saskaņā ar Direktīvām [2004/17] vai [2004/18]?”

Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša:

- 2) Vai Regulas Nr. 1370/2007 2. panta b) punktā un 5. panta 2. punktā, izmantojot vārdu “vai”, tiek pieņemta vai nu individuālas iestādes, vai arī iestāžu grupas ekskluzīvā kompetence, vai arī saskaņā ar šīm tiesību normām individuāla iestāde var būt arī iestāžu grupas biedre un nodot grupai atsevišķus uzdevumus, taču vienlaikus atbilstoši 2. panta b) punktam saglabāt iesaistīšanās tiesības un būt kompetentā vietējā iestāde Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta izpratnē?
- 3) Vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta otrā teikuma e) apakšpunktā, nosakot pienākumu pašam sniegt lielāko daļu sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ir izslēgts, ka iekšējais pakalpojumu sniedzējs šo lielāko daļu pakalpojumu sniedz ar tam pilnībā piederоша meitasuzņēmuma starpniecību?

- 4) Kurā brīdī – jau plānotās tiesas piešķiršanas saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 7. pantu publicēšanas brīdī vai tikai pašas tiesas piešķiršanas brīdī – ir jābūt izpildītiem Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punktā izvirzītajām prasībām?”
- 50 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 6. marta lēmumu lietas C-266/17 un C-267/17 tika apvienotas mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai.

Par lūgumu atkārtoti uzsākt mutvārdu procesu

- 51 Ar aktiem, kas Tiesā iesniegti 2018. gada 20. septembrī, *Verkehrsbetrieb Hüttebräucker* un *BVR Busverkehr Rheinland* lietā C-266/17 un *Rhenus Veniro* lietā C-267/17 lūdza, piemērojot Tiesas Reglamenta 83. pantu, atsākt mutvārdu procesu.
- 52 Savu pieteikumu pamatojumā *Verkehrsbetrieb Hüttebräucker* un *Rhenus Veniro* norāda, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta interpretācijā, kādu savos secinājumos ir sniedzis ģenerāladvokāts, nav pietiekami ņemti vērā argumenti, kuri ir iesniegti tostarp tiesas sēdē un kuri ir vērsti pret šādu interpretāciju. Turklāt daži to rakstveida apsvērumos izklāstītie argumenti, tostarp par nozīmīgumu, kāds ir šīs regulas 9. panta 1. punktam, interpretējot minētās regulas 5. panta 2. punktu, tiesas sēdē neesot apspriesti.
- 53 Savukārt *BVR Busverkehr Rheinland* apgalvo, ka ģenerāladvokāts kļūdaini ir uzskatījis, ka trešais iesniedzējtiesas lietā C-266/17 uzdots jautājums varētu būt hipotētisks, lai gan 2015. gada 21. augustā *Regionalverkehr Köln* statūtos veiktie grozījumi pa šo laiku ir kļuvuši spēkā esoši.
- 54 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtos un Tiesas Reglamentā nav paredzēta iespēja šo statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām iesniegt apsvērumus, atbildot uz ģenerāladvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedums, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 55 Otrkārt, atbilstoši LESD 252. panta otrajai daļai ģenerāladvokāts, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē sniedz pamatotus secinājumus lietās, kurās saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerāladvokāta piedalīšanās. Tiesai nav saistoši nedz ģenerāladvokāta secinājumi, nedz šo secinājumu pamatojums. Tādējādi viena lietas dalībnieka nepieņemšana ģenerāladvokāta secinājumiem, lai kādi arī būtu viņa šajos secinājumos aplūkoti jautājumi, pati par sevi nevar būt mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu pamatojošs iemesls (spriedums, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Nemot to vērā, saskaņā ar Reglamenta 83. pantu Tiesa jebkurā brīdī, uzklaušījusi ģenerāladvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru ieinteresētās personas nav apspriedušas (spriedums, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 57 Izskatāmajā lietā ir jānorāda, ka, lūdzot atkārtoti uzsākt mutvārdu procesu, *Verkehrsbetrieb Hüttebräucker*, *BVR Busverkehr Rheinland* un *Rhenus Veniro* ģenerāladvokāta secinājumus apstrīd, izmantojot argumentus, kuri jau ir bijuši izklāstīti to rakstveida apsvērumos vai tiesas sēdē.
- 58 Līdz ar to, tā kā Tiesai ir visa vajadzīgā informācija, lai izskatītu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, Tiesa, uzklaušījusi ģenerāladvokātu, var noraidīt lūgumus izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

Par pieņemamību

- 59 Lietā C-266/17 Austrijas Republika norāda, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemams, jo iesniedzējtiesa nav precizējusi transportlīdzekli, uz kuru attiecas pamatlietā aplūkotais publiskais iepirkums, un ka tādējādi neesot iespējams noskaidrot, vai attiecīgais transports ir transporta pakalpojums, ko sniedz pa dzelzceļu vai ar autobusu, vai arī runa ir par pakalpojumu, kurā tiek kombinēti šie divi transportlīdzekļi.
- 60 Lietā C-267/17 Austrijas Republika uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir daļēji nepieņemams, ciktāl saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatējumiem pamatlietā aplūkotais publiskais iepirkums attiecoties ne tikai uz autobusiem, bet arī citiem mehāniskiem transportlīdzekļiem. Arī *Rhenus Veniro* izvirza pirmā jautājuma nepieņemamību šajā lietā, jo tas esot hipotētisks.
- 61 Izskatāmajā lietā, runājot par lietu C-266/17, ir taisnība, ka iesniedzējtiesas nolēmumā nav skaidri precizēts, ka pamatlietā aplūkotais publiskais iepirkums attiecas uz transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līgumu.
- 62 Tomēr no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, tostarp no 2015. gada 30. septembra sākotnējās informācijas, kas minēta iesniedzējtiesas nolēmumā, izriet, ka lieta C-266/17 attiecas uz pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līgumu.
- 63 Runājot par lietu C-267/17, lai gan pamatlietā aplūkotais līgums patiešām attiecas uz pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu un “citiem mehānizētiem transportlīdzekļiem”, tomēr lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu joprojām ir atbilstošs attiecībā uz pasažieru transportu, ko veic ar autobusu, un tādējādi Tiesas atbilde tiks sniegta, ievērojot šo premisu.
- 64 Turklāt un pretēji tam, ko apgalvo *Rhenus Veniro*, iesniedzējtiesas nolēmumā ir izcelts šajā lietā uzdotā pirmā jautājuma nozīmīgums, jo iesniedzējtiesa ir izklāstījusi, ka tajā ir celta prasība, ar ko ir apstrīdēta pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu, līguma tieša piešķiršana, un tā šaubās par to, kurš tiesiskais režīms ir piemērojams šādai tiešai piešķiršanai.
- 65 No tā izriet, ka lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemami.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 66 Ar savu pirmo jautājumu lietā C-266/17 un ar savu pirmo jautājumu lietā C-267/17 iesniedzējtiesa būtība jautā, vai Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts ir piemērojams tādu līgumu par pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, tiešai piešķiršanai, kuriem nav pakalpojumu koncesijas līgumu formas Direktīvu 2004/17 un 2004/18 izpratnē.
- 67 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, lai gan Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir paredzēts, ka “pakalpojumu valsts līgumus piešķir saskaņā ar šajā regulā paredzētajiem noteikumiem”, tā otrajā teikumā ir piebilsts, ka “tomēr pakalpojumu līgumus vai pakalpojumu valsts līgumus, kā noteikts Direktīvās [2004/17] vai [2004/18], sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu vai tramvaju, piešķir saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas saskaņā ar minētajām direktīvām, ja šādi līgumi nav pakalpojumu koncesijas līgumi, kā noteikts minētajās direktīvās”, un trešajā teikumā ir precizēts, ka, “ja līgumus piešķir saskaņā ar Direktīvu [2004/17] vai Direktīvu [2004/18], nepiemēro šā panta 2. līdz 6. punktu”.
- 68 Šajā gadījumā abās pamatlietās iesniedzējtiesa, šķiet, atbalsta pieņēmumu, ka līgumu par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, tieša piešķiršana gadījumos, kad šiem līgumiem nav pakalpojumu koncesijas līguma formas, ir reglamentēta nevis Direktīvās 2004/17 un

2004/18 paredzētajās publiskā iepirkuma līgumu piešķiršanas procedūras tiesību normās, bet gan Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkta tiesību normās, tādējādi šīs pēdējās minētās tiesību normas kā speciālās tiesību normas aizstāj tiešo piešķiršanu vispārējo regulējumu.

- 69 Tomēr ir jānorāda, ka Savienības publiskā iepirkuma tiesiskā regulējuma vispārējā sistēma un izstrādes vēsture publiskā iepirkuma jomā nevar likt veikt šādu interpretāciju.
- 70 Šajā ziņā ir jānorāda, ka atbilstoši Komisijas tās apsvērumos uzsvērtajam, piemērojot Direktīvas 2004/17 5. un 31. pantu, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas XVII A pielikuma 2. kategoriju, kā arī Direktīvas 2004/18 12. un 20. pantu, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas II A pielikuma 2. kategoriju, transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu un tramvaju, līgumiem pilnībā ir piemērojamas šajās direktīvās paredzētās publiskā iepirkuma procedūras. Turpretī transporta pakalpojumi, kurus sniedz pa dzelzceļu un ar metro, piemērojot Direktīvas 2004/17 5. un 32. pantu, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas XVII B pielikuma 18. kategoriju, un Direktīvas 2004/18 21. pantu, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas II B pielikuma 18. kategoriju, ir pakļauti ļoti nelielam šo direktīvu tiesību normu skaitam, tostarp Direktīvas 2004/17 34. un 43. pantam un Direktīvas 2004/18 23. un 35. pantam. Runājot par transporta pakalpojumu koncesijas līgumiem, tiem saskaņā ar Direktīvas 2004/17 18. pantu nav piemērojama neviena šīs direktīvas tiesību norma un, piemērojot Direktīvas 2004/18 17. pantu, tie ir pakļauti vienīgi šīs direktīvas 3. pantam.
- 71 Tie ir koncesijas līgumi un pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz pa dzelzceļu un ar metro, līgumi, kuri Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 1. punktā ir pakļauti tā 2.–6. punktā paredzētajam regulējumam, turpretī attiecībā uz transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu vai ar tramvaju, līgumiem tajā ir atsauce uz Direktīvām 2004/17 un 2004/18.
- 72 No tā izriet, ka nepastāvot tiesiskam regulējumam direktīvās, kurās tieši ir reglamentēta publisko iepirkumu par pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz pa dzelzceļu vai ar metro, līgumu piešķiršana, kā arī nepastāvot līgumu, kuriem ir pakalpojumu koncesijas līgumu forma, piešķiršanai, Savienības likumdevējs Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2.–6. punktā ir noteicis specifisku piešķiršanas regulējuma ietvaru, kas piemērojams šiem līgumiem un šīm koncesijām, tostarp attiecībā uz šādu līgumu tiešu piešķiršanu.
- 73 Tā kā sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu, ko sniedz ar autobusu un tramvaju, līgumiem, kuri neattiecas uz jau pastāvošām koncesijām, kā tas izriet no šī sprieduma 70. punkta, pirms Regulas Nr. 1370/2007 pieņemšanas bija piemērojamas Direktīvas 2004/17 un 2004/18, nebija nepieciešamības pēc jauna tiesiskā regulējuma saistībā ar šādu līgumu piešķiršanām, kā rezultātā tiem joprojām parasti, ņemot vērā konkrēto gadījumu, ir piemērojama vai nu Direktīva 2004/17, vai arī Direktīva 2004/18.
- 74 Šajā ziņā ir jānorāda, ka judikatūra attiecībā uz publisko iepirkumu tiešu piešķiršanu ir veidojusies, pamatojoties uz šo direktīvu apsvērumiem, un tas nozīmē, ka tiešo piešķiršanu regulējuma izcelsme un pastāvēšanas iemesls ir rodams pēdējās minētajās direktīvās.
- 75 Saskaņā ar Tiesas judikatūru tiešo piešķiršanu regulējums, kurš ir piemērojams Direktīvu 2004/17 un 2004/18 piemērošanas jomā ietilpstošajām situācijām, nozīmē izņēmumu no šajās direktīvās paredzēto procedūru piemērošanas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 8. maijs, *Datenlotsen Informationssysteme*, C-15/13, EU:C:2014:303, 25. punkts) un līdz ar to tas ir cieši saistīts ar šiem diviem tekstiem un to tiesisko režīmu.
- 76 Proti, 1999. gada 18. novembra spriedumā lietā *Teckal* (C-107/98, EU:C:1999:562, 50. punkts), kurš bija pirmais, kurā tika atzīts, ka tiešās piešķiršanas īpašais raksturs pamato publiskā iepirkuma noteikumu nepiemērošanu, Tiesa ir nospriedusi, ka, lai gan šo noteikumu piemērošanai saskaņā ar Padomes Direktīvas 93/36/EEK (1993. gada 14. jūnijs), ar ko koordinē procedūras valsts piegādes līgumu piešķiršanai (OV 1993, L 199, 1. lpp.), 1. panta a) punktu principā pietiek ar to, ka līgums ir noslēgts starp pašvaldību, no vienas puses, un no pēdējās minētās juridiski nošķirtu personu, no otras puses,

tomēr citādi var būt gadījumā, ja valsts iestāde, kas ir līgumslēdzēja iestāde, kontrolē attiecīgo neatkarīgo subjektu līdzīgi tam, kā tā kontrolē savas struktūrvienības, un ja šis subjekts būtībā savu darbību veic tās iestādes vai iestāžu labā, kurām tas pieder. Pēc šī sprieduma Tiesa ir precizējusi šī tiesiskā regulējuma piemērošanas nosacījumus tostarp 2005. gada 11. janvāra spriedumā lietā *Stadt Halle un RPL Lochau* (C-26/03, EU:C:2005:5) un 2006. gada 11. maija spriedumā lietā *Carbotermo un Consorzio Alisei* (C-340/04, EU:C:2006:308, un vēlāk – Direktīvu 2004/17 un 2004/18 kontekstā – 2009. gada 10. septembra spriedumā lietā *Sea* (C-573/07, EU:C:2009:532) un 2014. gada 8. maija spriedumā lietā *Datenlotsen Informationssysteme* (C-15/13, EU:C:2014:303).

- 77 Turklāt ir jānorāda, ka Direktīvās 2014/24 un 2014/25, ar kurām ir atceltas un aizstātas Direktīvas 2004/18 un 2004/17, abās – pirmās no tām 12. pantā un otrās no tām 28. pantā – ir kodificēta un precizēta Tiesas judikatūra tiešās piešķiršanas jomā.
- 78 Šī tiešo piešķiršanu vispārējā regulējuma kodifikācija, pat ja tā *ratione temporis* nav piemērojama pamatlīstas strīdos, izceļ, ka Savienības likumdevējs ir vēlējis, lai šis regulējums tiktu sasaistīts ar Direktīvām 2014/24 un 2014/25.
- 79 Šī tiešo piešķiršanu regulējuma iekļaušana direktīvu par publiskajiem iepirkumiem piemērošanas jomā praksē nozīmē, ka šāda veida piešķiršanu īstenošanai ir jāpiemēro šīs direktīvas.
- 80 No tā izriet, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts nav piemērojams tādu līgumu par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, tiešai piešķiršanai, kuriem nav pakalpojumu koncesijas līgumu formas.
- 81 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu lietā C-266/17 un pirmo jautājumu lietā C-267/17 ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1370/2007 5. panta 2. punkts nav piemērojams tādu līgumu par sabiedriskā transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, tiešai piešķiršanai, kuriem nav pakalpojumu koncesijas līgumu formas Direktīvu 2004/17 un 2004/18 izpratnē.
- 82 Tā kā atbilde uz pirmo jautājumu lietā C-266/17 un pirmo jautājumu lietā C-267/17 ir noliedzīga, uz pārējiem uzdotajiem jautājumiem nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 83 Attiecībā uz pamatlīstas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, 5. panta 2. punkts nav piemērojams tādu līgumu par sabiedriskā transporta pakalpojumiem, ko sniedz ar autobusu, tiešai piešķiršanai, kuriem nav pakalpojumu koncesijas līgumu formas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, izpratnē.

[Paraksti]